

קידום והבאת עובדים זרים לתחום המלונאות

הצעה להחלטה

מחליטים, בהמשך להחלטת ממשלה מס' 2209 מיום 22.12.16 (להלן: החלטת ממשלה 2209) בדבר הפחתת הנטל הרגולטורי במשרד התיירות - הסרת חסמים וקידום ענף המלונאות לשם הוזלת מחירי הנופש בישראל, לקבוע מכסה של עד 1000 עובדים זרים מנוסים שיועסקו בענף המלונאות במקצוע החדרנות, הכל בכפוף לקיום התנאים להלן:

1. הבאת העובדים תיעשה אך ורק ממדינה אשר התקשרה עם מדינת ישראל בהסכם או בהסדר בילטרלי להבאת עובדים זרים והכל בהתאם להמלצות הצוות הבינמשרדי כמפורט להלן. הסכם או הסדר כאמור יכלול מנגנונים בדבר גיוס והשמה של העובדים אשר יצמצמו את האפשרות לגביית דמי תיווך שלא כחוק וכן הסדרים בדבר יידוע העובדים לגבי זכויותיהם וחובותיהם בישראל.
2. להטיל על הצוות הבינמשרדי שהוקם בסעיף 9 להחלטת ממשלה 2209 לגבש את מכלול הקריטריונים והתנאים לשם הקצאתם והעסקתם של העובדים הזרים ובכלל זה, להמליץ על מדינות מוצאם של העובדים, תנאי הסף הנדרשים מהם, תנאי השכר, הקמת מנגנון פיקוח ובקרה על העסקתם של העובדים הזרים ועוד. משרד המשפטים יצורף לצוות.
3. להטיל על שר החוץ להוביל מגעים לקידום הסכם או הסדר בילטרלי מול מדינות המוצא של העובדים הזרים ולקדם חתימה על הסכמים או הסדרים כאמור, וזאת בהמשך להמלצות הצוות.
4. להטיל על רשות האוכלוסין וההגירה לקבוע נוהל, בתיאום ובשיתוף משרד התיירות ובכפוף להמלצות הצוות הבינמשרדי, בנושא מתן היתרים להעסקת העובדים הזרים. בנוהל יקבע, בין היתר, כי משרד התיירות יעביר לרשות האוכלוסין וההגירה המלצות לחלוקת ההיתרים להעסקת העובדים הזרים בין בתי המלון שיגישו בקשות, כי תינתן עדיפות לבתי מלון המדורגים בהתאם לתקנות שירותי תיירות (בתי מלון), התשע"ג-2013 וכי יתאפשר לעובדים הזרים לעבור בין בתי מלון בעלי היתרים להעסקתם בתנאים שיקבעו בנוהל.
5. להנחות את שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים, בתוך 120 ימים מיום החלטה זו, להגיש תיקון לתקנות עובדים זרים (פיקדון לעובדים זרים), התשע"ו - 2016 על מנת לקבוע שהתקנות הנ"ל יחולו גם על מעסיקים של עובדים זרים בענף התיירות. כניסתן לתוקף של התקנות כמפורט לעיל תהווה תנאי למימוש מיכסת העובדים הזרים על פי החלטה זו.
6. יודגש, כי כניסתם, שהייתם ועבודתם של עובדים זרים בישראל הינם נושאים

הנתונים לשינויים ומושפעים מאירועים ושיקולים שונים, ובין היתר, מדיניותה של הממשלה, הצורך בהסכמה של העובדים ושל המעסיקים בכל הקשור לעבודה בישראל ו/או להמשך עבודה כאמור, כמו גם לקיומו של משא ומתן מורכב בין מדינות ולמפגש רצונות בין המדינות באשר להסדרת הגעתם של עובדים זרים באמצעות הסכמים או הסדרים בילטרליים, ובאופן התואם את הדין ואת המדיניות בישראל להסדרת הגעת עובדים. אין באמור בהחלטה זו לגבי מכסות מרביות של עובדים זרים או לגבי מתן עדיפות בהקצאת היתרים או במתן היתר להעסקת עובדים זרים, משום הבטחה או התחייבות לאדם או לגוף כלשהו, לגבי שהייתם, כניסתם לישראל, עבודתם או המשך עבודתם של מספר מסוים של עובדים זרים בתקופה או בתקופות מסוימות.

7. לשם צמצום הפגיעה בתעסוקה ובשכר של עובדים ישראלים, ככל שבסוף כל שנה קלנדרית, החל מסוף שנת 2020, שיעור העובדים הלא ישראלים (עובדים זרים ועובדים פלסטיניים) במגזר העסקי יעלה על שיעור של 8.5% ביחס לעובדים הישראלים (על פי נתוני למ"ס, לוח 1.1 ולוח 5.7), בהתאם להודעה של הממונה על התקציבים במשרד האוצר למנכ"ל רשות האוכלוסין וההגירה, יוקטנו מכסות העובדים הזרים כאמור בהחלטה זו באופן יחסי וזאת בתיאום ובסיכום בין משרד התיירות, משרד האוצר, רשות האוכלוסין וההגירה, משרד החוץ ומשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים.

8. יישום ההחלטה יהיה בכפוף למימון תקציבי והקצאת שני תקני כוח אדם הנדרשים ליישום ההחלטה עבור רשות האוכלוסין וההגירה.

דברי הסבר

בשנים האחרונות חל גידול משמעותי בתיירות הנכנסת לישראל. התחרות מול העולם מחייבת את תעשיית התיירות ובתוכה את בתי המלון ליישר קו עם עולם התיירות הבינלאומי, במיוחד בסטנדרטים של שירות הניתן למבקרים בארץ. כך ניתן יהיה להעלות את הפריזם בענף ולהוזיל את עלות הנופש. כוח האדם בבתי המלון מהווה כ-40% מהוצאות התפעול המלונאי והוא אחד האתגרים הקשים ביותר בניהול בית מלון.

משרד התיירות הוביל, בשיתוף משרד ראש הממשלה, החלטת ועדת שרים לרגולציה שמספרה 2209. ההחלטה הינה כוללת ועוסקת בתחומי ביטול רגולציות עודפות, הוזלת יוקר הנופש ועידוד התיירות לישראל. לשם כך הוחלט בין היתר (סעיף 9 להחלטה):

"למנות צוות בין משרדי בראשות משרד התיירות ובהשתתפות נציגי רשות האוכלוסין וההגירה, משרד האוצר, משרד החוץ ומשרד העבודה, לגיבוש המלצות לממשלה בנוגע לצורך בהבאת עובדים זרים לישראל, ובכלל זה עובדים ירדנים, במסגרת הסכם או הסדר בילטרלי, לעבודה בענף המלונאות. ככל שיימצא הצוות הבין-משרדי כי קיים צורך כאמור בהבאת עובדים זרים נוספים לענף המלונאות, יעביר שר התיירות לאישור הממשלה את המלצות הצוות".

הצוות התכנס מספר פעמים ואף ערך סיור במספר בתי המלון ועמד על המצב הקשה של כוח האדם בענף.

היעדר כוח אדם בתפקידי החדרנות היא אחת הבעיות החמורות והמכבידות ביותר על תפעול המלונות, כאשר היעדר כח אדם מקצועי לתפקידים אלה ואחרים במלון מהווה רקע מכביד עוד יותר להתנהלות המלונות. בשנים האחרונות נעשו מאמצים רבים על ידי הממשלה והתאחדות בתי המלון לתת פתרונות לעידוד העסקת ישראלים בבתי המלון במקצוע החדרנות. המאמצים נפרשים על פני למעלה מעשור ועל אף שיש נכונות לשלם שכר גבוה משכר המינימום, להעניק הטבות למתמידים והטבות נוספות, עדיין מצוקת כוח האדם נמשכת.

להלן מספר דוגמאות למאמצים שנעשו בנושא: במסגרת מבצע "עובדה" ביוני 2006 נעשה ניסיון לגייס ישראלים למקצועות הניקיון והחדרנות לבתי המלון באילת באמצעות תכנית עידוד, אשר נותנת מענקים גבוהים למצטרפים. לתוכנית הוקצו עשרות מיליוני שקלים על ידי הממשלה ובתי המלון. התוכנית לא הצליחה. בנוסף, ברשימת המקצועות הנכללים במסגרת חוק הביטוח הלאומי, אשר מזכים במענק עבודה מועדפת בבתי מלון, נכללים מקצועות המלצרות, טבחיות, חדירות ועבודה בלתי מקצועית, לרבות שטיפת כלים ועבודות ניקיון ולמעט עבודה פקידותית. במקצועות הנ"ל נרשמים עשרות בודדות של חיילים משוחררים מדי שנה. כמו כן, משרד התיירות פעל לעידוד תעסוקת עובדים מהמגזר הבדואי במלונות ים המלח. בשיתוף עם מרכזי ריאן בנגב פעלו במשך חודשים הסעות פרטיות מסובסדות לעובדים מהישובים הבדואים, מה שאמור היה לסייע בהגברת הביקושים. כמו כן, הוחלט לתמרץ את העובדים שישתלבו במקצועות הניקיון והחדרנות באמצעות מענקי

התמדה של כ-5000 שנה הניתנים בשתי פעימות, לאחר חצי שנת עבודה ולאחר שנה. למרות מאמצים אלה, הנשירה מהתוכנית היתה גבוהה והשתתפו בה עובדים בודדים בלבד, ועל כן הודיע מנכ"ל משרד התיירות על ביטול סבסוד ההסעות הפרטיות. זאת ועוד, בתי המלון מגייסים עובדים לתחום הניקיון והחדרנות בעיקר מקרב בני מיעוטים. בתי המלון משקיעים זמן ומשאבים רבים לגיוס עובדים אלה, אולם התחלופה הגבוהה גורמת לפריון נמוך, להעסקת כוח אדם מיותר ולהוצאות עודפות.

תחלופת כוח האדם וחוסר מקצועיותו פוגעות גם באיכות המוצר הניתן במלונות בישראל ולתחושת יחס-תמורה נמוכים. מהנתונים בשטח עולה, כי המחסור בעובדים בתחום החדרנות גורם לעיכובים במסירת חדרים בזמן לאורחים או במסירתם בכלל, וקיימת תופעה של "סגירת" חדרים בתקופות בהן אין בנמצא כוח אדם מתאים. כמו כן, איכות הניקיון וסידור החדרים היא אחד המדדים של האורחים בכל הנוגע לשביעות רצון מהאירוח בבית המלון בכלל. המוצר התיירותי בהגדרתו הוא מוצר המתמודד מול תחרות בינלאומית ולכן יש הכרח לשפר ולשדרג בכל זמן נתון את המוצר על-מנת לשמר את האטרקטיביות של המוצר התיירותי בישראל. תחלופת כח אדם גבוהה יוצרת פריון נמוך ושירות לא טוב לתייר הפוגע בתחושת יחס-תמורה כאמור. לאור מגמת מחירי התעופה היורדים ולאור הגידול ביציאות לחו"ל של תיירים, התחרות על התייר הולכת וגוברת. לפיכך, בעולם התחרותי הבינלאומי בו מדינת ישראל נמצאת, מלונות משפרים את תודעת השירות ואת חווית התייר באופן קבוע ולפיכך, יש לשפר זאת גם במדינת ישראל.

לאור האמור, משרד התיירות ממליץ, בין השאר, על הבאת 1,000 עובדים זרים מנוסים, בהתאם להחלטות קודמות, לעבודה במקצוע החדרנות. הבאתם והעסקתם בישראל של עובדים זרים תותר בכפוף לקביעת הסכם או הסדר בילטרלי, בהובלת משרד החוץ, בין ממשלת ישראל למדינות המוצא. בנוסף, במסגרת הקריטריונים והנהלים שייקבעו לחלוקת אותם עובדים זרים, תינתן עדיפות לבתי מלון המדורגים בהתאם לתקנות שירותי תיירות (בתי מלון), התשע"ג – 2013, על מנת לאפשר לאותם בתי מלון לעמוד בדרישות החברה המדרגת כך שניתן יהיה לעלות את רמת בתי המלון ואיכות השירות הניתנים בהם ואף ליצור אחידות ברמת בתי המלון לפי סוגיהם.

בנוסף מוצע בהחלטה, על פי הערת היחידה הממשלתית למאבק בסחר בבני אדם, כי הצוות הבינמשרדי שהוזכר לעיל, יעסוק, בין היתר, גם בקביעת מנגנון פיקוח על העסקתם של העובדים הזרים, לצורך צמצום הסיכון לסחר בבני אדם וניצול העובדים למטרות זנות, זאת מעבר לעיסוקו בתנאי הסף הנדרשים מהעובדים הזרים, תנאי שכרם ועוד.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

מכיוון שיש מחסור בעובדים והמשרות המדוברות אינן מתמלאות על ידי עובדים ישראלים, ההשפעה השלילית על המשק היא מינורית אם בכלל. מאידך, למילוי מכסות העובדים והעסקתם בבתי המלון תהיה השפעה חיובית על יכולת בתי

המלון לספק שירות איכותי וכן השפעה חיובית על שביעות הרצון של התייר שמהווה מנוע צמיחה כלכלי משמעותי למשק המדינה.

תקציב

עלות תקצוב שני תקני כוח אדם עבור רשות האוכלוסין וההגירה ;

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי ;

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

ראש הממשלה ושר החוץ – תומך ;

שר האוצר – לא התקבלה עמדה ;

שר החוץ – תומך ;

שר הפנים – תומך ;

שר העבודה הרווחה והשירותים החברתיים – תומך ;

שרת המשפטים – תומכת ;

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מספר 2209 מיום 22.12.2016.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעתו של היועץ המשפטי למשרד התיירות.

סיווגים

סיווג ראשי : 01 ביצועי ;

תחום פעולה עיקרי : 02 חברה וכלכלה ;

מוגש על ידי שר התיירות

י"ד באב התשע"ח
26 ביולי 2018

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

קידום והבאת עד 1000 עובדים זרים מנוסים במקצוע החדרנות לתחום המלונאות ;

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

נוכח היעדר כוח אדם מנוסה, בין השאר, במקצוע החדרנות, עובדה המכבידה על תפעול המלונות, העלאת רמתם ואיכות השירות הניתן בהם והמצוקה שנמשכת על אף המאמצים הרבים על ידי הממשלה והתאחדות בתי המלון לתת פתרונות לעידוד העסקת ישראלים בבתי המלון, ולאור הפגיעה באיכות המוצר הניתן במלונות בישראל ולתחושת יחס-תמורה נמוכים, הוחלט להביא עד 1000 עובדים זרים מנוסים למלונות בישראל להתאם לקריטריונים ותנאים שיגובשו על ידי הצוות הבינמשרדי שהוקם בסעיף 9 להחלטת ממשלה 2209 מיום 22.12.2016 ועל פי נוהל שייקבע על ידי רשות האוכלוסין וההגירה בתיאום ובשיתוף משרד התיירות. בהתאם לקריטריונים והנוהל תינתן עדיפות לבתי המלון המדרגים לפי תקנות שירותי תיירות (בתי מלון), תשע"ג-2013, על מנת להעלות את רמתם ואיכות שירותם של בתי המלון המדרגים בהתאם לאמות מידה אובייקטיביות ומקצועיות בינלאומיות שנקבעו באותן תקנות, ותוך יצירת אחדות באותם בתי המלון לפי סוגיהם.

סמכות הממשלה לגבש מדיניותה בנושא הבאת עובדים זרים לתעסוקה בבתי מלון וקביעת הקריטריונים והתנאים להקצאתם שואבים כוחם מחוק עובדים זרים, התשנ"א – 1991 וחוק הכניסה לישראל, התשי"ב – 1952. כמו כן, מתן עדיפות לבתי מלון המדרגים לפי תקנות שירותי תיירות (בתי מלון), תשע"ג – 2013, הינו שיקול ענייני ורלוונטי בנסיבות העניין מהנימוקים שהובאו לעיל ואין כל מניעה לשלבו במסגרת אמות המידה להקצאת עובדים זרים לבתי מלון.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם: אין

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

משרד ראש הממשלה – אין מניעה משפטית מלקבל את ההצעה ;

משרד האוצר – לא התקבלה עמדה ;

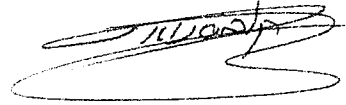
משרד החוץ – אין מניעה משפטית מלקבל את ההצעה ;

משרד הפנים – אין מניעה משפטית מלקבל את ההצעה ;

משרד העבודה הרווחה והשירותים החברתיים – אין מניעה משפטית מלקבל את ההצעה ;

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית באישור ההחלטה.

קובסניאנו דודו יועמ"ש תיירות

תפקיד

שם

חתימה